

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри права та

методики викладання правознавства

Протокол №2 від 14 вересня 2020 року

м. Суми – 2020

Анотація дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» є трудові відносини, які виникають при: здійсненні найманим працівником права на працю та відпочинок; забезпеченні гарантій працевлаштування жінок, неповнолітніх, інвалідів; укладенні та розірванні трудових договорів; забезпеченні зайнятості, профорієнтації і працевлаштування; професійному відборі, професійній підготовці й підвищенні кваліфікації кадрів; укладанні і виконанні колективних договорів; нагляді і контролі за охороною праці й дотриманням трудового законодавства; розгляді трудових спорів; соціально-партнерські відносини; тощо

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Предмет, джерела, принципи та правовідносини у трудовому праві України
2. Трудовий договір та його реалізація
3. Відповідальність у трудовому праві
4. Забезпечення й захист прав і інтересів суб'єктів трудового права

Мета і завдання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право» є опанування студентами системи знань з трудового права України; акцентування уваги студентів на складних теоретичних та практичних проблемах трудових правовідносин; на основі конкретно-предметного матеріалу сприяння виробленню навиків аналітичного мислення у студентів; формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування норм трудового права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є формування у здобувачів вищої освіти системи науково-теоретичних та практичних знань, ознайомлення з основними положеннями чинного трудового законодавства України, формування у здобувачів вищої освіти уміння користуватися відповідними нормативними актами, розкриття змісту основних категорій та інститутів, вироблення уміння вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм трудового права.

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
лекції	30
практичні заняття / семінарські / лабораторні/ індивідуальні	36
самостійна робота	110

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Нормативна / вибіркова
2020	3	5, 6	6 / 180	4	іспит	нормативна

Результати навчання

Студенти повинні здобути: узагальнені систематизовані знання щодо:

- основних положень доктрини трудового права, Конституції України, міжнародних актів про працю, Кодексу законів про працю України, підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють трудові відносини, рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України з питань застосування трудового законодавства;

- стану судової практики; предмета, методу, системи і принципів трудового права;

- змісту основних інститутів трудового права;

- правового статусу суб'єктів трудового права; – сфери дії трудового законодавства та тенденцій його розвитку в умовах ринкової економіки.

Вивчення трудового права передбачає розвиток вмінь і навичок щодо:

- володіння понятійно-категоріальним апаратом трудового права, юридичною термінологією та їх використання у подальшому навчанні і практиці;

- правильного визначення характеру і змісту трудових правовідносин;

- застосування чинного трудового законодавства в професійній юридичній діяльності;

- складання правових документів з питань трудових відносин;

- аналізу тенденцій юридичної практики;

- обґрунтованого вирішення питань реалізації норм трудового права на практиці.

- Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

- Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

- Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми

- Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

- Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

- Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

- Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

- Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

- Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях,

виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Тематичний план вивчення дисципліни

Тематика курсу			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль 1. Предмет, джерела, принципи та правовідносини у трудовому праві України			
Тема 1. Предмет, метод, система та функції трудового права.	2	2	6
Тема 2. Джерела трудового права.	2	2	6
Тема 3. Принципи трудового права.	2	2	6
Тема 4. Суб'єкти трудового права.	2	2	6
Тема 5. Трудові правовідносини.	2	2	6
Модуль 2. Трудовий договір та його реалізація			
Тема 6. Трудовий договір.	2	4	10
Тема 7. Робочий час.	2	2	10
Тема 8. Час відпочинку.	2	2	8
Тема 9. Оплата праці.	2	2	8
Модуль 3. Відповідальність у трудовому праві			
Тема 10. Дисципліна праці.	2	4	8
Тема 11. Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації.	2	2	8
Модуль 4. Забезпечення й захист прав і інтересів суб'єктів трудового права			
Тема 12. Охорона праці.	2	2	8
Тема 13. Трудові спори.	2	4	8
Тема 14. Особливості регулювання праці окремих категорій працівників.	2	2	8
Тема 15. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю.	2	2	8
ЗАГ.:	30	36	110

Політика дисципліни

Ідентифікація та облік знань студентів проводиться, як правило, під час практичних (семінарських) занять з конкретних тем, а також під час складання заліку/іспиту (в рамках частини або усього матеріалу навчальної дисципліни).

Облік успішності враховує як ступінь підготовленості до практичних занять (в рамках опрацювання студентом лекційного матеріалу, відповідних нормативно-правових та інших актів і літератури; виконання самостійної роботи студентом), так і активність студента під час обговорення питань, розв'язання різного роду правових завдань і тестів.

Формами контролю є: поточний, проміжний та семестровий (підсумковий).

Здійснення поточного контролю забезпечується під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня

підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю є: усне опитування студентів; написання й перевірка доповідей та рефератів; виступ з доповідями та рефератами; підготовка презентацій та їх захист; написання статей наукового характеру; вирішення практичних завдань (у т.ч. ситуаційних), тестів; організація проведення ділових ігор тощо.

Проміжний контроль відбувається у вигляді модульних контрольних робіт, що проводяться в письмовій формі та передбачають вирішення студентами контрольних завдань: надання відповідей на контрольні питання, вирішення (розв'язання) задач та тестів. Завдання для модульних контрольних робіт добираються в межах програмного матеріалу, що складає зміст відповідного модулю, згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Семестровий (підсумковий) контроль відбувається у вигляді заліку/іспиту. При цьому враховуються результати оцінювання поточної роботи студентів.

Залік/іспит для студентів проводиться за іспитовими (екзаменаційними) білетами, кожен з яких включає не менше трьох питань. Питання, що включаються до залікових/іспитових (екзаменаційних) білетів добираються в межах програмних питань, що складають зміст навчальної дисципліни.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

Запроваджена у вищому навчальному закладі система контролю має на меті встановлення рівня, якості та змісту опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Академічна доброчесність

Неухильне дотримання усіма учасниками навчального процесу норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка від 30 вересня 2019 р. № 420.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Взаємні зобов'язання учасників навчального процесу щодо академічної доброчесності полягають у наступному:

Студенти зобов'язані забезпечити повністю самостійне виконання всіх завдань і робіт і відмовитися від будь-яких дій, які можуть вплинути на об'єктивне оцінювання інших студентів.

Викладач зобов'язується забезпечувати повноту і справедливість усіх форм контролю, об'єктивність і неупередженість оцінювання. У разі встановлення факту плагіату студент отримує мінімальний бал. Якщо має місце надання однакових робіт декількома студентами всі вони отримують мінімальний бал незалежно від «першоджерела».

Усі завдання, передбачені робочою навчальною програмою та методичними вказівками, мають бути виконані у встановлений термін.

Система оцінювання та вимоги

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляція (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання іспиту здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Іспит проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143; № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про рівну винагороду чоловіків і жінок за працю рівної цінності: Конвенція МОП № 100, 1951 р. (ратифікована 9 червня 1956 р.).
3. Кодекс законів про працю України : кодекс затверджений Законом № 322– VIII від 10.12.71 // ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375 в редакції від 25.07.2018 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
4. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 1 «Професії працівників, які є загальними для всіх видів економічної діяльності»: Затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.04 № 336. Баланс-Бюджет. 2006. №14.
5. Ярошенко О.М. Теоретичні та практичні проблеми джерел трудового права України: моногр. / О.М. Ярошенко. – Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. – 456 с.
6. Трудове право України [Текст] : підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / С. М. Прилипко [та ін.]. – 5-те вид., допов. – Харків : Право, 2014. – 757 с.
7. Трудове право: підручник [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін.; за ред. В. В. Жернакова. – Х. : Право, 2012. – 496 с
8. Трудове право України [Текст] : підручник / [Вишновецька С. В. та ін. ; за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника] ; Нац. ун-т

- «Києво-Могилян. акад.», Ф-т правн. наук, Нац. ун-т «Остроз. акад.», Ін-т права ім. І. Малиновського, Київ. ін-т Нац. ун-ту «Одес. юрид. акад.».
– Київ : Леся, 2015. – 531 с.
9. Трудове право України [Текст] : навч. посіб. / [С. М. Волошина, А. М. Соцький, В. І. Щербина] ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» – Чернівці : Технодрук, 2015. – 187 с.
10. Глосарій із трудового права та соціально-трудоуих відносин (з посиланням на досвід Європейського Союзу) / ред.: С. Г. Приходько; Міжнар. бюро праці. – К. : Стилос, 2006. – 431 с